

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

อุดมศึกษาเป็นการศึกษาอีกแบบหนึ่งที่จัดให้กับคนในวัยที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว หลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตามลำดับ เป็นการศึกษาระดับที่สาม (Tertiary Education) หรือการศึกษาระดับหลังมัธยมศึกษา (Post Secondary Education) เพราะเป็นการศึกษาต่อจากระดับมัธยมศึกษา¹

วิจิตร ศรีสอ้าน กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะเป็นสากล ประมวลได้เป็น 3 ข้อคือ

1. มุ่งบุกเบิก แสวงหา บำรุงรักษา และถ่ายทอดความรู้ เพื่อสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้า และความเป็นเลิศทางวิชาการ
2. ใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยถือว่ามหาวิทยาลัยเป็นแหล่งวิทยาการขั้นสูงที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อความเจริญของมนุษยชาติ
3. ทำนุบำรุง ส่งเสริม ศิลปและวัฒนธรรม²

จากวัตถุประสงค์ของการอุดมศึกษาข้างต้นจะเห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยหรือการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา จะต้องทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องของ การสอน การวิจัย

¹วิจิตร ศรีสอ้าน, หลักการอุดมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 1.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 10.

การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับคณะหรือสถาบัน หรือศูนย์ เป็นฝ่ายดำเนินงานเพื่อให้ภารกิจในแต่ละด้านบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือนโยบายที่กำหนดไว้

คณะต่าง ๆ ในแต่ละมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาจะเป็นหน่วยงานที่นำเอานโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ ในแต่ละคณะย่อมจะแบ่งหน่วยงานภายในออกเป็นภาควิชาต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการเรียนการสอนในสาขาวิชาเฉพาะต่าง ๆ โดยมีอาจารย์ประจำภาควิชาเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียนการสอน อาจารย์ประจำภาควิชานี้เป็นบุคคลที่มีความสำคัญโดยตรงมากที่สุด เพราะอาจารย์ประจำจะมีหน้าที่ทั้งการสอน การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้จะมีหัวหน้าภาควิชาเป็นผู้บริหารงานของภาควิชาให้เกิดความเหมาะสม และเป็นไปตามนโยบายหลักของแต่ละคณะหรือมหาวิทยาลัย ดังนั้นจะเห็นว่าภาควิชาจึงเป็นหน่วยงานหลักในสถาบันอุดมศึกษาเลยทีเดียว เพราะภาควิชาจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านวิชาการและการบริหารไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะมีความรับผิดชอบในด้านวิชาการสูงมาก ก็ด้วยเหตุที่ภาควิชาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดวิชาเรียน จัดอาจารย์ผู้สอน และมีส่วนในการร่างหรือปรับปรุงหลักสูตรต่าง ๆ ตลอดจนการวิจัย และการให้บริการวิชาการแก่สังคม สำหรับในด้านการบริหารนั้น ก็มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารบุคลากรในภาควิชา การจัดบริการต่าง ๆ ให้แก่อาจารย์ประจำภาควิชา เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ.

ในปี พ.ศ. 2514 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดให้มีการสัมมนาเรื่อง การพัฒนาการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น โดยมีมุ่งหวังที่จะให้ภาควิชาได้พิจารณาโครงการและแผนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย เพื่อให้แผนปฏิบัติการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และในการสัมมนาครั้งนั้นเอง ได้เน้นความสำคัญของภาควิชา (ใช้คำว่าแผนกวิชาในขณะนั้น) อย่างมาก ดังคำกล่าวรายงานของคณะกรรมการจัดดำเนินการสัมมนาตอนหนึ่งที่ว่า

"... หัวหน้าแผนกวิชาเป็นบุคลากรหลักในการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะแผนกวิชาเป็นหน่วยปฏิบัติที่นำเอานโยบายไปจัดสรรให้เป็นโครงการตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นหน่วยรับผิดชอบการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัย จึงควรที่หัวหน้าแผนกวิชาซึ่งทำงานใกล้ชิดกับคณาจารย์จะควรมีส่วนในการพิจารณาแผนงานและโครงการพัฒนาการศึกษาของมหาวิทยาลัย"¹

จากคำกล่าวรายงานข้างต้นจะเห็นว่า มหาวิทยาลัยได้เน้นถึงบทบาทและความรับผิดชอบโดยตรงของหัวหน้าภาควิชา ภาควิชาที่จะมีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยเริ่มตระหนักในปัญหาการดำเนินงานของภาควิชาเป็นอย่างมาก จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2521 ไพฑูรย์ สินดารัตน์ และคณะ ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการบริหารงานแผนกวิชาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" พบว่า ปัญหาที่สำคัญในการบริหารงานแผนกวิชา 5 อันดับแรกคือ

1. ปัญหาการวิจัย
2. ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณของแผนกวิชา
3. ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนของแผนกวิชา
4. ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร
5. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดและปรับปรุงหลักสูตร

¹รายงานการสัมมนาเรื่อง "การพัฒนาการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ณ ห้องประชุมตึก 3 คณะรัฐศาสตร์, 12 - 14 สิงหาคม 2514, หน้า 1 - 2.

²ไพฑูรย์ สินดารัตน์ และคณะ, "ปัญหาการบริหารงานแผนกวิชาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," รายงานการวิจัย (แผนกวิชาอุดมศึกษา : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 13.

ในผลงานวิจัยเรื่องเดียวกัน คณะผู้วิจัยพบว่า มีปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานของแผนกวิชา เรียงลำดับทั้งหมดดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการวิจัย
2. ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณของแผนกวิชา
3. ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนงานแผนกวิชา
4. ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร
5. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดและปรับปรุงหลักสูตร
6. ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายของแผนกวิชา
7. ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของบุคลากรในการบริหาร
8. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดวัสดุอุปกรณ์
9. ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบ
10. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดหนังสือ วารสาร ฯลฯ
11. ปัญหาเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคลากร
12. ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของบุคลากรในก้านเทคนิคและวิธีการสอน
13. ปัญหาเกี่ยวกับงานธุรการของแผนกวิชา
14. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการแก่บุคลากร
15. ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของบุคลากรด้านความรู้ทางวิชาการ
16. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพห้องทำงานของอาจารย์¹

¹ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน และคณะ, "ปัญหาการบริหารงานแผนกวิชาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย," หน้า 13 - 20.

ลำดับความสำคัญของปัญหา 5 ลำดับแรก จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการสอน โดยตรง การวิจัยของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ ในปี พ.ศ.2521 เป็นการวิจัยปัญหาการบริหารงานแผนกวิชาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้สอบถามต่าง ๆ มาจากการประชุมสัมมนา นักบริหารระดับหัวหน้าภาควิชาเมื่อเดือนเมษายน 2521 ซึ่งเป็นการศึกษาการบริหารงานใน 3 ด้านคือ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานวิชาการ และการบริหารบุคลากรของทุกแผนกวิชา ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้วยเหตุที่การบริหารงานของภาควิชาต่าง ๆ มีความแตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้าง ตามลักษณะของสาขาวิชาต่าง ๆ ในแต่ละมหาวิทยาลัย แต่ภาควิชายังคงมีบทบาทความรับผิดชอบ โดยตรงในการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่ได้กำหนดไว้ทั้งในระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่า ภาควิชามีทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะช่วยดำเนินงาน หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ ของภาควิชา หรือเพื่อการพัฒนาภาควิชา ให้เจริญก้าวหน้าได้ การทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรในภาควิชา ไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าภาควิชา กับบุคลากรประจำ หรือระหว่างบุคลากรด้วยตนเอง จึงนับเป็นความสำคัญยิ่ง เพราะการดำเนินงานในภาควิชานั้น มีใ้มุ่งหมายเฉพาะแต่การใช้บุคลากรให้เป็นประโยชน์ต่อภาควิชามากที่สุด แต่ยังมีคามหมายถึงการดำเนินการใด ๆ ก็ตามที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการทำงานของภาควิชาให้มากขึ้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานในเรื่องของการ สนับสนุน การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อันเป็นไปตามภารกิจหลักของการอุดมศึกษา

สรุปแล้ว การบริหารงานของภาควิชาต่าง ๆ ย่อมมีความแตกต่างกันไปในแต่ละสถาบัน ซึ่งการศึกษาเรื่องของการบริหารงานของภาควิชาในคณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์นี้ นับเป็นเรื่องที่ควรจะได้รับการศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวความคิดที่เกี่ยวกับการบริหารงานของภาควิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ตลอดจนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบันว่ามีลักษณะการบริหารงานเป็นอย่างไร เพราะสถาบันการศึกษาเหล่านี้

เป็นสถาบันการผลิตครูโดยตรง ดังนั้นรูปแบบการบริหารงานในแต่ละท่านจะมีส่วนช่วยเสริมประสิทธิภาพของการผลิตบัณฑิตมากขึ้นเพียงใด จึงนับว่าน่าจะได้รับการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานของภาควิชาต่าง ๆ ในคณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 การสอน
 - 1.2 การวิจัย
 - 1.3 การให้บริการวิชาการแก่สังคม
 - 1.4 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานของภาควิชาทั้ง 4 ด้าน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานของภาควิชาต่าง ๆ ในคณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยพิจารณาเฉพาะงาน 4 ด้านคือ

1. การสอน
2. การวิจัย
3. การให้บริการวิชาการแก่สังคม
4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

งานทั้ง 4 ด้านนี้จะศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
5. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
6. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้กระทำเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งของการบริหารงานของภาควิชาต่าง ๆ ในคณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร คือ การบริหารงานในปีการศึกษา 2523 ดังนั้นข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวิจัยจึงเป็นเพียงข้อมูลการบริหารงานในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการบริหารงานของภาควิชาต่าง ๆ ในคณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ ตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข การบริหารงานของภาควิชาต่าง ๆ ในคณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ ให้สอดคล้องกับภารกิจหลักของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน
3. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้คณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ ได้ให้ความสนใจกับการบริหารงานของภาควิชาต่าง ๆ ในสังกัดมากขึ้น

คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง มหาวิทยาลัยหรือสถาบันที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่รับนิคมอบในการจัดการเรียนการสอนในระดับสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา

คณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ หมายถึง สถาบันที่จัดการเรียนการสอนสำหรับวิชาชีพครู เฉพาะที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

การบริหารงานของภาควิชา หมายถึง การดำเนินงานของภาควิชาต่าง ๆ ในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร อันเกี่ยวข้องกับงานวิชาการส่วนใหญ่ ได้แก่ การสอน การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ผู้บริหาร หมายถึง หัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของภาควิชาในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่สอนประจำของภาควิชาต่าง ๆ ในคณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบสำรวจ ในลักษณะการวิจัยแบบภาคสนาม มีวิธีดำเนินการวิจัยโดยสังเขปดังนี้

ประชากรและตัวอย่างประชากร ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารและอาจารย์ประจำภาควิชาของคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผู้บริหาร ใช้ผู้บริหารของภาควิชาในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 6 แห่ง ใช้ประชากรทั้งหมด (ร้อยละ 100) มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 35 คน

อาจารย์ประจำภาควิชา ใช้ตัวอย่างจากอาจารย์ประจำภาควิชาในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 6 แห่ง โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple

Random Sampling) จากอาจารย์ประจำของทุกภาควิชา จำนวนร้อยละ 75 ของอาจารย์
ในแต่ละภาควิชา ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์จำนวนทั้งสิ้น 335 คน

รวมประชากรที่เป็นผู้บริหารและตัวอย่างประชากรที่เป็นอาจารย์ ในการวิจัยครั้งนี้
จำนวนทั้งสิ้น 370 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็น
3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็น
ลักษณะให้เลือกตอบ (Check list) โดยถามในเรื่อง เพศ อายุ สถานที่ทำงาน
ตำแหน่งทางวิชาการในปัจจุบัน หน้าที่ปัจจุบัน คุณวุฒิการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาปฏิบัติงานใน
ภาควิชา ภารกิจทางด้านการสอน ประสบการณ์ในการวิจัย และการให้บริการวิชาการแก่
สังคม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานของภาควิชาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
ในด้านต่าง ๆ คือ การสอน การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีทางเลือก
5 ทาง ในแต่ละข้อ โดยให้ประเมินการบริหารงานของภาควิชาด้านต่าง ๆ ในปัจจุบันตามสภาพ
ความเป็นจริง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาในความคิด
เห็นของผู้ตอบแบบสอบถามว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาอย่างไร ในลักษณะ
ให้เลือกตอบ (Check list) โดยถามในเรื่อง เพศ คุณวุฒิ สูงสุด ตำแหน่งทางวิชาการ
ระยะเวลาปฏิบัติงาน และวาระการดำรงตำแหน่งของหัวหน้าภาควิชา

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและอาจารย์ที่เป็น
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการนำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเอง และให้ผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง และไปรับคืนด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เตรียมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer) ช่วยในการประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ โดยระบบ SPSS (Statistical Package For The Social Sciences)

โดยวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานของภาควิชาในด้านการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) และเปรียบเทียบความแตกต่างของความเห็นระหว่างผู้บริหารกับอาจารย์ในแต่ละด้าน และรายชื่อ โดยใช้ค่าที (t-test)

นอกจากนี้ยังเรียงลำดับของสภาพการบริหารงานของภาควิชาในด้านการสอน การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตามค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) เพื่อให้เห็นอันดับความสำคัญของงานแต่ละด้าน และยังเรียงอันดับของสภาพการบริหารงานของภาควิชารายชื่อในแต่ละด้านด้วย เพื่อแสดงอันดับความสำคัญของงานที่ทำว่ามีมากน้อยเพียงใดในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย

ในการเสนอข้อมูลและผลการวิจัย แบ่งเป็น 5 บทดังนี้คือ

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึง พัฒนาการของการอุดมศึกษาทั้งต่างประเทศและประเทศไทย หลักการและจุดมุ่งหมายของการอุดมศึกษา การบริหารสถาบันอุดมศึกษา การสอน การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และทฤษฎีวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล กล่าวถึงลำดับชั้นการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ และสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม แสดงรายการหนังสือ และเอกสารอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการวิจัย

ภาคผนวก ประกอบด้วยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย และข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ

ผลการวิจัย